

REPORT

“Je po novembri, ako ďalej?”

Pondělí 2. prosince 2019
Press Club Brussels

- Při příležitosti 30. výročí sametové revoluce zorganizoval Institut pro evropskou politiku EUROPEUM společně s občanským sdružením Od Tatier k Schumanu debatu s názvem “Je po novembri, a čo ďalej?”.
- Tato událost si kladla za cíl reflektovat relevanci odkazů sametové revoluce, podhalit, zda se československá společnost posunula od idealismu “sametových ideálů” – pravdy, lásky, demokracie a svobody – k bezbřehému pragmatismu. Diskutovalo se o současných socio-kulturních otázkách týkajících se společenské frustrace a rozdrobenosti a souvislostech se současným občanským probuzením jak na Slovensku, tak v České republice.

Hosty nejprve uvítala **Zuzana Stuchlíková**, vedoucí bruselské kanceláře Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM. Po ní se na úvod podělila o svůj příběh z listopadu 1989 **Jana Plulíková**, překladatelka a tlumočnice při Evropském parlamentu, Radě EU a Výboru regionů, která byla v roce 1989 součástí studentského hnutí Něžnej revolúcie. V hlavním panelu pak zasedla **Magdaléna Platzová**, spisovatelka a autorka nedávno vydané knihy Máme holý ruce, ve které pojednává o svém osobním zážitku z roku 1989 ve formě deníku 17leté slečny. Druhým hlavním hostem byla **Sandra Polovková**, ředitelka neziskové organizace Post Bellum SK, jejímž posláním je dokumentace osobních příběhů, na které se zapomnělo nebo mělo zapomenout, a snaží se je vyprávět, zachovat a využít pro vzdělávací účely. Moderátorem akce byl **Adam**

Gono z občanského sdružení Od Tatier k Schumanu. Na této události se dohromady sešlo zhruba 40 účastníků.

V úvodním proslovu představila **Jana Plulíková** svůj příběh ze sledu událostí vedoucích k sametové revoluci roku 1989. Její vyprávění započalo roku 1988 s tzv. Svíčkovou revolucí. Podle paní Plulíkové to byla doba, kdy se již někteří lidé odvážili vyjadřovat nahlas, především mladí a ochránci životního prostředí. To vytvořilo podhoubí pro nadcházející události. O rok později, dne 16. listopadu 1989, se na univerzitě v Bratislavě mezi studenty začalo rozhlásovati, aby se sešli na náměstí. Paní Plulíková tehdy však na setkání nedorazila. Shromáždění začalo skandovat “chceme svobodu.” Lidé reagovali různě, někteří se přidali, někteří nadávali “běžte zpět do školy”. Druhý den se již odehrála

demonstrace v Praze, po které následoval týden eskalace, během kterých studenti a umělci začali jezdit do vzdálenějších a menších měst informovat o událostech v Praze. Poté od studentů převzali otěže disidenti a lidé, kteří se věnovali sociologii a politologii. Po tomto týdnu již byla vyhlášena generální stávka, která se stala mezníkem – co do té doby vypadalo jako vězení s mřížemi, ze dne na den zmizelo. Paní Plulíková svůj proslov ukončila zmínkou o svém setkání s aktéry dění z roku 1989 po 30 letech, na kterém se shodli, že sametová/něžná revoluce není ještě dokončená a že nás čeká ještě hodně práce.

V návaznosti představila paní **Platzová** svůj příběh z roku 1989 z českého prostředí, který je úzce svázán s její již zmíněnou nově vydanou knihou *Máme holý ruce*. Podle jejího pohledu byly události dne 17. listopadu 1989 vyvrcholením aktivit celého předchozího roku. Paní Platzová se jakožto 17letá slečna účastnila protestů již v říjnu 1988 a Palachova týdne v lednu 1989. Ve všech případech docházelo k pronásledování ze strany policie i k tvrdším zásahům, přesto lidé na protesty pořád chodili. Všem známý 17. listopad 1989 byla oficiálně povolená demonstrace s velkou účastí – o to více všechny zaskočila policejní brutalita. Velkou roli v eskalaci událostí sehrála zpráva o smrti studenta a aktivisty Martina Šmída, byť se nakonec ukázalo,

že se nezakládala na pravdě. Mezitím však již vyhlásila stávku divadla a bylo založeno Občanské fórum. Podle paní Platzové se však režim nezhroutil za týden, jak je často udáváno. Komunistický režim nebyl schopen vlně odporu čelit, ke zhroucení moci však podle ní došlo až v prosinci téhož roku, kdy pod veřejným tlakem odhlasovalo Národní shromáždění Václava Havla prezidentem.

Poté převzala slovo **Sandra Polovková**, která hostům přiblížila perspektivu člověka narozeného až po revolučních událostech – ve školách se Sametové revoluci příliš času nevěnuje a osobní příběhy se nevypráví, více informací tudíž získala až později, když vystudovala Katedru divadelních studií na VŠMU v Bratislavě a dostala se do neziskové organizace Post Bellum, kde se seznámila s řadou individuálních osobních příběhů z této doby. Ve svém příspěvku se dále věnovala ohlasům na aktivity neziskové organizace Post Bellum, které jsou vesměs pozitivní. Nicméně, i zde dochází ke komentářům ze strany společnosti, které aktivity této organizace neschvalují nebo se dokonce vyjadřují negativně k celospolečenskému směřování.

Večer uzavřela živá debata s publikem, ve kterém byla řada pamětníků událostí roku 1989 v Česku i na Slovensku, kteří se podělili o své příběhy a perspektivy.

